

Amit a (BA-s)
szakdolgozatíráshoz
idejekorán tudni kell
Hogyan álljunk neki? És aztán?

PPKE BTK Szociológiai Intézet

Arculat: Menich Dóra

ÜTEMEZÉSI TERV

- A szakdolgozat tervezésének, megvalósításának és megírásának ütemezése a következő oldalon táblázatban olvasható, előljáróban csak néhány alapvetés:
- 1. A szakdolgozatra időt kell szánni. Legkevesebb két félévet, de inkább hármat.
- 2. Kezdetnek át kell tanulmányozni a Szakdolgozati útmutatót! (Intézeti honlap – „Szakdolgozat és államvizsga” – „Szakdolgozati és államvizsga útmutatók”)
- 3. A kiszemelt témavezetőt felkérni csak a már átgondolt tématerv birtokában lehet. Ennek írásos változata egy előzetes kutatási terv.

RÉSZLETES ÜTEMEZÉSI TERV (HATÁRIDŐK)

Tavaszi szemeszter

(amikor a nyár eleje az államvizsga ideje)

- Szakdolgozat leadásának határideje: **április 15.**
- Címbejelentés/témaleadás határideje: **előző április 30.**
- Témavezetőnél kutatási tervvel jelentkezni: **előző februárban**
- Előzetes bibliográfia összeállítása: **előző március 1.**
- Elmélet* első változata: **előző május 15.**
- Interjú kérdéssor vagy kérdőív első változata: **előző június 15.**
- Interjúk, kérdőívek lekérdezése, elméleti rész végleges változata: **előző október 30.**
- Szakdolgozat végleges változatának benyújtása a témavezetőnek: **március 1.**

*** Vagy amilyen feladatot a témavezető az első félév munkájaként kijelöl.**

-
- Ha az őszi szemeszter a leadás ideje (vagyis Karácsony után van az államvizsga) – „keresztfélév”
 - Szakdolgozat leadásának határideje: **november 15.**
 - Címbejelentés /témaleadás határideje: **előző november 30.**
 - Témavezetőnél kutatási tervvel jelentkezni: **előző szeptemberben**
 - Előzetes bibliográfia összeállítása: **előző október 1.**
 - Elmélet* első változata: **előző december 15.**
 - Interjú kérdéssor vagy kérdőív első változata: **január 15.**
 - Interjúk, kérdőívek lekérdezése, elméleti rész végleges változata: **május 30.**
 - Szakdolgozat végleges változatának benyújtása a témavezetőnek: **október 1.**

***Vagy amilyen feladatot a témavezető az első félév munkájaként kijelöl.**

És most lássuk lépésről lépésre!

- Találjuk ki a témát! Ha kitaláltuk, pontosítsuk! Ha pontosítottuk, a lehető legjobban szűkítsük le!
- Ha empirikus kutatást tervezünk, gondoljuk át: milyen módszert választunk, kiket szeretnénk megkérdezni, van-e rá valós lehetőség? Ha 'elméleti' jellegű munkát írunk, nem elegendő egy téma szakirodalmának pusztán felsoroló, elismétlő bemutatása, hanem kritikai összegzésre, összehasonlítására, saját következtetésekre van szükség.
- Nézzük meg, van-e szakirodalma a témánknak! Segítenek a könyvtári keresők (kulcsszavas keresés, bibliográfiák áttanulmányozása), illetve az internet (de az internetes forrásokkal óvatosak legyünk – mindig nézzünk utána a szerzőknek!)
- Írjunk egy előzetes bibliográfiát mindazon könyvekről, cikkekről, amelyek még jól jöhetnek!
- **Kezdjük el olvasni!**

A témavezető felkérése

- A témavezetőt akkor kell felkérni, amikor már van tervünk. Természetesen segíthet a téma pontosításában, de alapesetben a témavezetőhöz **kutatási tervvel** kell jelentkezni!
- Tavaszi leadáshoz az előző februárban, téli leadáshoz az előző szeptemberben jelentkezünk a kiszemelt témavezetőnél.
- Fontos szem előtt tartani, hogy a témavezetőnek több szakdolgozója van, vagyis nem tud azonnal rendelkezésre állni, az elküldött anyagok elolvasása, értékelése időt vesz igénybe, ezért nagyon fontos a határidők betartása.

A kutatási terv

- A kutatási tervet akkor tudjuk megírni, ha már van tervünk. Ez még nem jelent semmilyen kööttséget, csupán rákényszerít arra, hogy végiggondoljuk, mit tudunk, mit nem tudunk, és mit szeretnénk tudni.
- A kutatási tervben a következő témákat kell taglalni:
 - 1. Miről szeretnék írni? 2. Miért erről szeretnék írni? 3. Mit tudtam meg a szakirodalomból? 4. Mi újat tudok mondani? 5. Milyen kutatási kérdéseim/hipotéziseim vannak? 6. Milyen módszerrel szeretném a témát kutatni? 7. Milyen mintán? 8. Időterv 9. Előzetes bibliográfia
- Egy kutatási terv körülbelül három oldal.

Vigyázat, a plágiumra vonatkozó tilalom –
gyakorlásképpen, belső szabály gyanánt – már a kutatási
tervre is vonatkozik!

Bővebben lásd:

<https://btk.ppke.hu/hallgatoinknak/plagiumtajeoztato>

A plágiumtilalomról

Mit jelent a plagizálás?

1. Az eredeti szöveg egy részletének szó szerinti átvételét forrásmegjelölés nélkül, vagy
2. egyértelműen beazonosítható, átfogalmazott szöveget (parafrázis) forrásmegjelölés nélkül.
3. Ugyanez vonatkozik az idegen nyelvű szöveg saját fordítására is.

Miért jár el az egyetem szigorúan a plagizálással kapcsolatban?

Alapvetően azért, mert a plágiumot a törvény tiltja, polgári jogi és esetleg büntetőjogi következményei vannak (lásd az 1999. évi LXXVI. törvény 12.§ (1) bekezdést). Egy diploma utólag is visszavonható, ha kiderül, hogy plágiumon alapult a szakdolgozat.

Ezen túlmenően azért, mert a szakdolgozat az egyetem neve alatt jelenik meg, így a csalás az egyetemet is minősíti, nem csak a szerzőt.

Hogyan tovább, ha a témavezető vállal minket?

- *A Szakdolgozati szemináriumot* akkor kell felvenni, ha tudunk is a szakdolgozattal foglalkozni, mert jegyet csak a témavezető által kijelölt munka elvégzéséért kapunk.
- Az első feladat tehát az olvasás. Minél alaposabban meg kell ismerni a témánkat.
- Mindig úgy olvassunk, hogy közben jegyzetelünk, s a jegyzetek mellé mindig írjuk fel az oldalszámot, hogy ne utólag kelljen visszakeresgélni!
- Az első félév végére el kell készülni a témavezető által kijelölt feladattal, általában az elmélettel, amiben összegezzük mindazon ismereteket, amelyek a témánkról tudhatók, s kifejtjük, milyen részt vállalunk mi a tág téma vizsgálatában. Ez még nincsen kőbe vésve, hiszen még fogunk olvasni, így kiegészíthetjük, módosíthatjuk, szűkíthetjük is később a szöveget.

Az elmélet

- Az elmélet (hacsak – ritka esetben – nem kifejezetten elméleti a dolgozat) nem haladhatja meg a dolgozat törzsszövegének 50 százalékát – a dolgozat lényege valójában saját szellemi termékünk.

Mi legyen benne a dolgozat elméleti részében?

- A tág téma ismertetése, a téma szűkítése, a szükséges fogalmak szakirodalmi ismertetése, hogy milyen tudomány-területekről kik foglalkoztak a témával, pontosan mit vizsgáltak, milyen módszert alkalmaztak, mire jutottak, a saját kérdéseim hogyan illeszkednek a korábbi kutatásokba, mi a hozzáadott érték benne, módszer, minta.
- **Figyelem!** A szakdolgozatírás célja, hogy a hallgató bizonyítsa, képes az önálló kutatásra, gondolatai kibontására, következésképpen a szakdolgozatnak önálló szellemi alkotásnak kell lennie, amelyért a hallgató felelőséggel tartozik!

A dolgozat terjedelme

- *A dolgozat terjedelme* Times New Roman 12-es betűtípussal, másfeles sorközzel – tartalomjegyzék, bibliográfia, záradék és melléklet nélkül – minimum 30 oldal legyen, de ne haladja meg a 45 oldalt.
- Táblák, grafikonok, ábrák, megbízhatósági és egyéb statisztikai tesztek a fő szövegben, legfeljebb az összerjedelem 20%-áig számíthatóak be.
- További részletekért lásd a Szakdolgozati és záróvizsga útmutatót a honlapon.

Kutatás, írás

- A kérdőív vagy az interjú-kérdéssor összeállítása nem egyszerű feladat. Valószínűleg a témavezetővel való többszöri egyeztetés után áll össze, vagyis erre is időt kell szánni.
- A kutatás különösen sok időt vesz igénybe, mert az interjúalanyoknak valahogy mindig közbejön valami, a kérdőívek meg sosem érkeznek vissza időben.
- Elemzés – nagyon fontos, hogy a saját kutatásunk reflektáljon az elméletben megfogalmazottakra, azzal kell összevetni, az ott ismertetett szakterminológiát használni, az elméletekre visszautalni, saját mondanivalóinkat az ott felvázolt elméleti keretbe illeszteni.
- Összegzés, ami nem az eddig elmondottak megisméltése, hanem a következtetések összegzése.
- A szakdolgozat egybegyűrése, javítása, háromszori átolvasása, „lektoráltatása” (anyukával, nagypapával, baráttal, barátnővel, volt nyelvtantanárral, stb.).

My thesis is written in

JORGE CHAM © 2013

A „kész szakdolgozat” mítosza

- A szakdolgozat leadásának határideje előtt *másfél hónappal* legyünk készen a késznek tekintett **TELJES** dolgozattal!
- Adjuk le a témavezetőnek, aki még jó eséllyel át fogja velünk íratni.
- Javítsuk, adjuk be újra.
- A javaslatok alapján még egyszer írjuk át és küldjük el ellenőrzésre, s várjuk meg a választ.
- Ha rendben van, végezzük el a plágiumkeresést (lásd két oldallal később).
- Töltsük föl a dolgozatot és a plágiumkeresés eredményét az Intézet sharepoint oldalán (lásd a következő oldalt)!
- Kész 😊 Vihetjük nyomtatni az intézeti példányt.
- Ellenőrizzük, hogy a témavezetőnk a Neptunon a végleges beadást támogathatónak jelölte-e.

A szakdolgozat intézeti benyújtásának technikai háttere

- A szakdolgozatírás végeredményét a PPKE BTK Szociológiai Intézet sharepoint oldalára a leadás előtt fel kell tölteni : <https://ppke.sharepoint.com/sites/szoc-szakdolgozat>
- Ezen az oldalon is minden megtalálható, ami a szakdolgozatíráshoz szükséges (oktatóvideók, tájékoztatók, eljárásrendek), mindenkinek személyes mappa nyitható.
- A személyes mappába mindenkinek fel kell töltenie az elkészült szakdolgozatát és a plágiumkeresés eredményét (erről lásd a következő oldalt).

Plágiumvizsgálat

A dolgozat két módon esik át plágiumvizsgálaton:

- **1. A témavezetőnek** joga és lehetősége van arra, hogy a dolgozatot a létező plágiumkereső programok segítségével ellenőrizze a dolgozatírás bármely szakaszában. Amennyiben fény derül a plagizálásra, jogában áll megszakítani a közös munkát, javaslatára az Intézet a hallgatót írásos figyelmeztetésben részesíti, a Szakdolgozatírás szeminárium pedig elégtelen érdemjeggyel zárul. Amennyiben a plagizálás az utolsó félévben derül ki, a témavezető – ha egyéni mérlegelés után úgy dönt – , nem írja alá a szakdolgozat beadhatóságát igazoló nyomtatványt.
- **2. A hallgató** köteles a leadás előtt átfuttatni dolgozatát a KOPI plágiumkereső alkalmazáson (<https://kopi.sztaki.hu/>) a KOPI saját adatbázisában, s a találati eredmény linkjét fel kell tüntetni a szakdolgozathoz mellékletként csatolva, továbbá magát a találati eredményt a szakdolgozati sharepoint oldalon (<https://ppke.sharepoint.com/sites/szoc-szakdolgozat>) is fel kell tölteni pdf formátumban (segítségül: <https://ppke.sharepoint.com/sites/szoc-szakdolgozat/Eljrsrendek/Elj%C3%A1r%C3%A1srendek.aspx>).

Figyelem! A témavezető a szakdolgozat beadhatóságát igazoló nyomtatványt csak akkor írja alá, ha már látta a keresés eredményét. A program lefuttatása azonban időigényes, olykor 24 óra, ezért időben kell elvégezni!

A dolgozat kari beadása

- A szakdolgozat beadása elektronikus úton történik a Neptunon keresztül a <https://btk.ppke.hu/szakdolgozat-zarovizsga> oldalon részletezett módon.
- Ugyanakkor a Szociológiai Intézetben (mindegyik tanszéken) kérjük a szakdolgozat egy nyomtatott, fűzött példányának benyújtását is a szakdolgozat feltöltésével párhuzamosan, amit a hallgató a védelem napján visszakap.

Bírálati szempontok

Érdemes előre megismerni a szakdolgozat bírálati szempontjait, hogy szem előtt tarthassuk őket a kutatás során és a dolgozat írásakor. Ezek szintén megtalálhatóak a szakdolgozati útmutatóban. Minden szempontra 5 pont kapható.

- 1. A szakdolgozat teljessége/hiányossága: a vizsgált probléma/téma feldolgozottságának mélysége, az egyes fejezetrészek kidolgozottsága.
- 2. Ismeri-e és kritikai módon értékeli-e a hallgató a téma legfontosabb hazai és nemzetközi szakirodalmát, a témában folytatott kutatásokat és egyéb forrásokat, illetve milyen mélységű ezek feldolgozottsága?

-
- 3. A szakdolgozat gyakorlati és elméleti alkalmazhatósága.
 - 4. A szakdolgozat szakmai színvonala, korrektsége, eredetisége: a kutatás módszertani megalapozottsága, a feldolgozás és az elemzés kivitelezése, az elméleti összegzések tudományos igényessége.
 - 5. A szakdolgozat kivitelezése: stílus, nyelvhelyesség, szakmai terminológia használata és pontossága, hivatkozások, jegyzetelés, bibliográfia, mellékletek, ábrák színvonala

Egy módszertanilag tökéletes dolgozaton is sokat ront a rossz nyelvhasználat és a helyesírási hibák tömkelege, fontos erre különös figyelmet fordítani!

A szakszerű hivatkozás megismerésében segít az intézeti honlapon található *Hivatkozási segédlet egyetemistáknak* című anyag:

<https://btk.ppke.hu/szociologiai-intezet>

Hasznos olvasmányok

**KEEP
CALM
AND
FINISH YOUR
THESIS**

Eco, Umberto (2012). *Hogyan írjunk szakdolgozatot?* Budapest, Partvonal.
Gyurgyák János (2019). *A tudományos írás alapjai. Útmutató szemináriumi és tudományos diákköri értekezést, szakdolgozatot és disszertációt íróknak.* Budapest, Osiris.

Körtvélyesi Zsolt (2018). *Bevezetés a tudományos szöveg írásába. Szakdolgozatírók kézikönyve.* Budapest, ELTE Eötvös Kiadó.

Majoros Pál (1997). *Kutatásmódszertan avagy: hogyan írjunk könnyen, gyorsan jó diplomamunkát?* Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.